

Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про перевезення пасажирів на таксі та легковими автомобілями на замовлення»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акту.

Українське таксі перевозить приблизно 2 млн пасажирів щоденно, здійснюючи приблизно 1,5 млн поїздок кожного дня. При цьому абсолютна більшість з 220 тисяч осіб, задіяних у таксомоторних перевезеннях в Україні не легалізували свою діяльність зовсім або легалізували її частково. Майже 200 тисяч транспортних засобів використовуються у даній сфері послуг незаконно і навіть можуть бути конфісковані.

Загальний фінансовий обсяг ринку таксі в Україні становить близько 50 млрд грн на рік. Приблизно 98-99% ринку таксі – знаходиться «в тіні», а його учасники повністю або частково приховують свою фактичну діяльність, працюючи без передбаченої законодавством ліцензії та не сплачуючи податків, а деякі з нелегалів ще й отримують субсидії, виплати та пільги з бюджету України за рахунок добросовісних платників податків.

Одними з основних причин значної частки нелегального ринку таксі є застарілі законодавчі норми України, неврегульована діяльність посередників – диспетчерських служб, відсутність дієвого механізму контролю та покарання за нелегальну діяльність і несплату податків, достатньо бюрократичний та дорогий процес легалізації своєї діяльності перевізниками.

У результаті, ринку перевезень пасажирів притаманні незахищеність та безправність пасажирів, низька якість послуг, безвідповідальність перевізників та посередників, порушення вимог допуску до перевезень та безпеки перевезень, що призводить до великої кількості ДТП, травм та жертв пасажирів.

При цьому, значна кількість перевізників взагалі не зареєстровані як фізичні особи-підприємці або юридичні особи, працівники офіційно непрацевлаштовані, а державний бюджет недоотримує щорічно близько 2,2 млрд грн податків та 2,5 млрд грн ЄСВ.

Аналогічна ситуація складається і у сфері діяльності інформаційно-диспетчерських служб таксі та онлайн додатків що з'єднують пасажирів та водіїв і через які проходить 99,5% всіх пасажирських перевезень пасажирів на таксі.

Служби таксі та онлайн додатки надають інформаційні послуги і є посередниками між перевізником та пасажиром. Співпрацювати з ними

сьогодні може будь-яка особа без укладання жодних договорів, без перевірки стану здоров'я та психічного стану перевізників/водіїв, без огляду автомобіля, без перевірки технічного стану автомобіля, без перевірки дозвільних документів та ліцензії на здійснення перевезень пасажирів.

Щорічний тіньовий дохід диспетчерських служб таксі та онлайн сервісів складає біля 10 млрд грн, комісія яких є 10-35% від кожного виконаного перевезення. При цьому лише менше 5% інформаційно-диспетчерських служб та онлайн сервісів зареєстровані як суб'єкти господарювання в Україні, а абсолютної більшості диспетчерських служб чи онлайн додатків юридично взагалі не існує, як і не існує будь-якої їх відповідальності чи сплати податків в Україні. Через нелегальну діяльність диспетчерських служб та онлайн сервісів - державний бюджет недоотримує тільки від їхньої безпосередньої діяльності та отриманих ними доходів щорічно понад 1 млрд грн податків.

Станом на сьогодні в Україні створені такі умови, коли на ринку таксі вигідно працювати саме нелегально, адже можна не нести ніякої відповідальності перед пасажирами та державою, не платити податки і не боятись бути оштрафованим.

Чинне державне регулювання та механізми контролю за перевезеннями пасажирів на таксі не здатні забезпечити ефективне функціонування ринку перевезень та потребують змін.

Зважаючи на вищевикладене, з урахуванням світових тенденцій та позитивного європейського досвіду, було розроблено цей законопроект, як один з можливих ліберальних варіантів упорядкування діяльності у сфері перевезення пасажирів на таксі та легковими автомобілями на замовлення в Україні, з урахуванням інтересів пасажирів, легального бізнесу та держави.

2. Мета та завдання прийняття законопроекту.

Основною метою прийняття даного Закону є спрощення та здешевлення легалізації діяльності з перевезення пасажирів, упорядкування господарської діяльності у сфері перевезення пасажирів на таксі або легковими автомобілями на замовлення, детінізація ринку перевезень на таксі та легковими автомобілями на замовлення, підвищення рівня конкуренції, безпеки та якості надання послуг з перевезення пасажирів.

Завданнями проекту Закону є визначення основних засад господарської діяльності у сфері перевезення пасажирів на таксі або легковими автомобілями на замовлення, особливостей надання послуг

з перевезення на таксі або легковими автомобілями на замовлення, законодавче врегулювання діяльності диспетчерських служб таксі, визначення прав та відповідальності перевізників і диспетчерських служб перед пасажиром, забезпечення дотримання всіма учасниками ринку перевезень пасажирів вимог законодавства України і сплати податків в Україні.

3. Загальна характеристика і основні положення законопроекту.

Проектом Закону України «Про перевезення пасажирів на таксі та легковими автомобілями на замовлення» пропонується:

- здешевлення в 10 раз та спрощення ліцензування шляхом видачі ліцензій Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями в межах адміністративно-територіальної одиниці місцезнаходження (місця проживання) автомобільного перевізника;

- визначення обсягу прав та обов'язків автомобільного перевізника на таксі та автомобільного перевізника легковими автомобілями на замовлення;

- встановлення вимог до автомобільного перевізника на таксі та автомобільного перевізника легковими автомобілями на замовлення, які полягають у:

- наданні послуг з перевезення пасажирів виключно у межах договору між перевізником та замовником або договору між замовником та інформаційно-диспетчерською службою;
- проходженні медичного огляду водіїв та технічного контролю транспортних засобів;
- обов'язковому страхуванні від нещасних випадків на транспорті на кількість пасажирів, що відповідає пасажиромісткості транспортного засобу.

- впорядкування діяльності інформаційно-диспетчерських служб, ведення державного реєстру інформаційно-диспетчерських служб таксі та інформаційно-диспетчерських служб легкових автомобілів на замовлення, зобов'язання диспетчерських служб/онлайн додатків платити податки в Україні, допуску до перевезень пасажирів лише осіб, які відповідають вимогам законодавства, впровадження обов'язку для інформаційно-диспетчерських служб щодо інформування податкових органів про доходи, отримані перевізниками;

- встановлення адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері перевезень на таксі та легковими автомобілями на замовлення;
- відміна обов'язкової вимоги щодо встановлення механічних таксометрів.

4. Стан нормативно-правової бази.

Основними нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є Конституція України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, закони України «Про автомобільний транспорт», «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту та Правила дорожнього руху, затверджені постановами Кабінету Міністрів України, та інші нормативно-правові акти.

Реалізація положень поданого законопроекту після його прийняття не потребує внесення змін до інших законів, окрім тих, що запропоновано внести у Прикінцевих положеннях законопроекту.

5. Фінансово-економічне обґрунтування.

Реалізація положень проекту Закону України не потребує додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних наслідків прийняття проекту Закону.

Прийняття проекту Закону України «Про перевезення пасажирів на таксі та легковими автомобілями на замовлення» сприятиме створенню прозорого конкурентного середовища в сфері перевезення пасажирів на таксі та легковими автомобілями на замовлення, скороченню тіньового сектору економіки, легалізації понад 200 тисяч робочих місць, надходженню до бюджетів України податків та платежів у сумі біля 4 млрд грн щорічно. Реалізація передбачених проектом положень створить належне підґрунтя для підвищення безпеки та якості надання послуг з перевезення пасажирів на таксі та легковими автомобілями на замовлення.